

Leto II

Uredništvo in uprava:
Ljubljana,
Novi trg št. 4/II

ZBOR

Štev. 8

Naročnina: letno Din 24.—
polletno " 12.—
četrtletno " 6.—
Izhaja vsak drugi četrtek**GLASILO JUGOSLOVANSKEGA LJUDSKEGA GIBANJA ZBOR**

Dimitrij Ljotič:

Levja koža in oslovski ušesa

Razložiti hočemo, da naše stališče o potrebi in upravičenosti stvarne in popolne oblasti ne pomeni gaženja in ukličenja vsakršne svobode. Nasprotno! Samo stvarna in popolna oblast more z ene strani omejiti sebično in rušilno razpoloženje edinice — a z druge strani naglasiti, izzvati in uravnesiti njihove gradilne sposobnosti.

Toda: taka stvarna in popolna oblast mora biti zvezana s popolno in stvarno odgovornostjo! To velja za vse njene predstavnike, samo kralj je nedotakljiv. Tudi kralji niso neodgovorni. Tudi oni odgovarjajo — samo da je njihova odgovornost druge vrste.

Ravno zato pa gre, da se najde tak režim, ki ni »demokratski« v navadnem smislu, v katerem se je ta beseda do danes uporabljala ali zlorabljala, ki torej nima njegovih pomanjkljivosti (razsipnost, poniževanje narodnega življenja z ene strani — a neodgovornost z druge strani), ki torej more dati narodnemu življenju vzpona, zasnovanega na stvarni in popolni oblasti, pa na ravno taki odgovornosti.

Pri iskanju takega režima »Zbor« ni mogel iti za demokratskimi parolami, podobna »zvenketajočim bandercem« — ravno tako pa tudi ni mogel iti za tistimi »avtoritativnimi« režimi, v katerih ni bilo občutiti silnega razmaha narodnega vzpona, niti je taka oblast bila zvezana s stvarno in popolno odgovornostjo.

Tako je »Zbor« ob iskanju takega pravega režima prišel do stanov, ki so naravnost, organske kategorije družbe — ne pa umetne, labilne kot so to politične stranke — pa je neprestano naglašal in poudarjal, kako bi se z ene strani ta popolna in stvarna oblast v državi mogla opovrati ravno na stanovih — in kakor bi z druge strani s pomočjo le-teh čvrstih, organskih in naravnih družbenih organizacij ta ista oblast morala imeti tudi popolno in stvarno odgovornost.

Ob tej priliki pa hočemo pokazati še neko drugo prirodno zvezo med režimi in njihovimi nosilci.

Popolna in stvarna oblast (kajti samo taka — kot smo videli — more dati režim graditve in ljudskega vzpona) je v tesni zvezi z značajem in miselnostjo njenih nosilcev.

Samo tisti morejo nositi popolno in stvarno oblast, ki je ne izkoriščajo za sebe in svoje ljudi. Vsi drugi jo morajo opustiti. Morejo jo prinesiti, toda ne morejo je obdržati — morajo se umakniti.

Samo pred takimi nosilci oblasti bodo ljudje z ljubeznijo in vero uklonili glavo. Veselili se bodo take oblasti in takih nosilcev. Trpeli bodo z ljubeznijo tudi tisto, kar včasih tudi težko pada na rame in čemur se takoj ne vidi razloga; toda verovali bodo, da tudi to služi nečemu dobremu.

Zato je tudi »Zbor« že takoj v začetku svojega delovanja tako gromko kriknil proti špekulantom in strahopetcem na oblasti, ker je dobro razumel vse te momente.

Drugi so kričali proti korupciji, pri tem pa so vzbujali v ljudstvu samo zavist nad »pokradenimi milijoni.« »Zbor« pa ni toliko poudarjal materialno škodo, kakor pa ogromno, edino važno moralno škodo: izgubo ugleda oblasti, brez katerega tudi ni prave in stvarne oblasti.

Pogostokrat slišimo: »Zdaj bo ta in ta pritegnil uzde v tej in tej državi. Tako ne gre več naprej...«

Pa si pri tem mnogi ljudje mislijo, da je to zelo lahka stvar. Po njihovih mislih more en sam človek nositi tako demokratske, kot avtoritativne režime.

Mi pa mislimo, da ni tako. Demokratske režime more nositi vsakdo, samo da je manj škode, četudi njih ne nosijo strahopetci in špekulanti.

Toda avtoritativne režime, režime popolne in stvarne oblasti in ravnotake odgovornosti morejo nositi samo junaki in mučeniki — ne pa strahopetci in špekulanti.

Toda na to ne mislijo. Smatrajo, da se more dati oblast vsakomur. Navadno se misli, da je oblast kot nekak čarobni plašč, s katerim se morejo vsaka pleča ogniti in ki more na mah iz najnedostojnejših ljudi napraviti dostojne.

Temu pa ni tako. Tudi pod levjo kožo se lahko opazijo oslovski ušesa! Plašč oblasti ne more zakriti nobenega osebnega nedostatka — ampak ga nasprotno le še bolj iztakne.

Ako torej pride avtoritativni režim v roke bojazljivcev in špekulantov, postane iz njega režim brez avtoritete, brez ugleda — to pa je za tak režim bolezen brez zdravila, bolezen, od katere se mora umreti.

Zakaj? Zato, ker mora avtoritativni režim pritegniti in nagnati posamezne državljane k naporu, k delu in trpljenju zaradi splošne graditve in vzpona.

Nagnati ljudi, da bi pozabili na sebe in na svoje osebne interese pa ne more tisti, ki sam ne pozabi na sebe in na svo-

je interese, tisti, kateremu služi oblast v zakrivanju lastne strahopetnosti in v zadovoljitev lastnega špekulantstva.

Odtod izvira izročilo naših starih in dragih Dubrovčanov, izklesano v kamen nad vratmi knežjega dvora:

»Tisti, ki vodijo javne posle, naj na svoje osebne pozabijo!«

In če so ponosni prebivalci Dubrovnika to zahtevali od svojih oblastnikov, niso mislili na večjo ali manjšo škodo, ki bi jo brezvestneži mogli Dubrovniški republiki napraviti. Ko so napisali te besede, so mislili na tisto drugo splošno škodo, ki bi jo utrpela skupnost ali zajednica. Bali so se, da bi v takih rokah oblast ne izgubila svojega jedra, ker bi njeni nosilci ostali brez ugleda, brez avtoritete.

Avtoriteta pa je ravno notranja vsebina oblasti, njeno jedro, njen mozeg. Latinci so z eno besedo »auctoritas« imenovali tako to, kar mi imenujemo oblast, kot tisto, kar imenujemo ugled.

Ali z drugimi besedami: če nosilec oblasti ubije ugled, ostane oblast v njegovih rokah kot prazna lupina.

Ali še drugače: oblast brez ugleda tudi ni prava oblast!

Vse to pa zopet pomeni, da avtoritativni režim ne more priti v roke vsakogar...

(Iz »Otdžbine«, Beograd.)

Kinoparalela

Antifašisti ali po domače komunisti so v Franciji očitali francoskim bojovnikom, da sprejemajo denar iz Nemčije.

V Clichyju pri Parizu so priredili bojovniki kinematografsko predstavo za svoje člane in njih družine.

Predstavo je dovolil notranji minister. Dan pred tem je glasilo tega istega notranjega ministra pozivalo pristaše njegove ljudske fronte, naj pridejo v Clichy, da demonstrirajo proti »fašistom«. Tudi letaki z istim pozivom so bili nalepljeni po Clichyju.

Drugi dan so ministri pristaši napadli bojovnike. Nastopila je policija in streljala na ministre pristaše. Od streljanja policije je bilo šest mrtvih in preko 300 ranjenih.

Vlada je odredila preiskavo in nenkrat ni bil nič kriv notranji minister, ki je kinopredstavo dovolil, pa obenem hujskal na napad na kino, in čegar organi so potem streljali na napadalec, katere je le-ta sam zbral, — temveč so bili vsega krivi — napadeni bojovniki.

Radi tega je prišlo do interpelacije v francoskem parlamentu. Ob tej priliki je poslanec Doriot z dokazi ugotovil, da je francoska komunistična stranka od leta 1921, do danes prejela od židovske kominterne preko 600.000 dinarjev in je zato predlagal, naj se izvoli preiskovalna komisija, ki naj preišče, odkod denarna sredstva vsem strankam brez izjeme, torej med drugimi tako bojovnikom kot komunistični stranki.

»Antifašistična« večina Ljudske fronte je ta predlog seveda — odklonila.

»Slovenec« se radi vseh teh dogodkov jezi na francoskega notranjega ministra, njegovo ljudsko fronto in slednjič na ljubljanski »Narod«, ker le-ta iz nam popolnoma razumljivih ljudsko frontaških vzrokov molči kot grob o tem, da je prejela francoska komunistična stranka preko pol milijarde dinarjev iz Moskve.

Vsa ta jeza je sicer čisto opravičena, toda, če je »Slovenec« tako pri srcu vsaka krivica na svetu, mu res ni bilo treba seči tako daleč vse do Pariza, torej celih 1000 km zračne črte od Ljubljane. Pri količkah dobri volji bi bil lahko našel čisto enak primer mnogo bližje vsega samo pol dolžine zračne črte, ali 570 km z železnico iz Ljubljane. Celu vozni listek bi si lahko kupil kar v Ljubljani na kolodvoru pa prav do tja. Niti k »Put-

niku« mu za to ne bi bilo treba. Ta primer ni niti odavna (28. II. 1937), da bi ga bil »Slovenec« morda že pozabil.

Še manj pa bi bilo mogoče prezreti ta slučaj po njegovih posledicah, ki spadajo v najbolj sedanjo sedanost. Povod, — ne vzrok — je star šele poldrug mesec, posledice pa so najbolj sveže izdaje in čisto enake pariškim.

Treba samo izpremeniti vrstni red poteka dogodkov. Recimo tako, da začnemo z interpelacijo in končamo s prizanesljivostjo za napadalcevo stran ter z represalijami zoper napadeno stran, pa smo tam, kjer treba.

Vendar pa bi po pisanju »Slovenca«, posebno pa g. Drina, morala biti naravnost velikanska razlika med obema slučajema. Kajti v Parizu, kakor znano, sedi na vladi ljudska fronta, vemo pa, da ni v polmeru 500 km od Ljubljane nikjer na vladi ljudska fronta.

Toda mi tudi vemo iz belgijskih volitev v Bruslju, da stranke političnega klerikalizma niso ravno preveč tankovestne pri izberi zaveznikov, če gre za — korita. Edino »Slovenec«, posebno pa še g. Drin bi nas s svojimi uvodniki rada prepričala o nasprotnem.

Oglejmo si samo nekaj teh uvodnikov.

Najprej tistega z dne 8. t. m., ki govori med drugim tudi o francoskih bojovnikih:

»In vendar vidimo, da v času, ko je z židom Jagodo, najzvestejšim Stalinovim krvnikom, padel še zadnji steber komunističnega fanatizma v Rusiji, še obstajajo ljudje, kliče in pokreti v Evropi, ki bi dragi ruski eksperiment radi na vsak način ponovili. Njihovo središče je Francija, ki je s sedanjo vlado padla v roke tisti slabotni, notranje izpodkopani in moralno popolnoma oslavljeni buržuaziji, ki misli, da bo socialnemu ekstremizmu odbila rogove, če se mu kolikor mogoče priljči. Duša temu pokretu je seveda žid Trockij, ki se hoče za popolni polom svojega pravovernega marksizma v Rusiji maščevati s tem, da rdečo vzor-državo ustanovi v Evropi. Omenjencev, če ne naravnost bedakov je trockizem dovolj našel tudi po drugih državah, ne izvzemši Jugoslavijo, v kateri propagira idejo ljudske fronte predvsem falirano svobodomisilstvo. Kakor smo že večkrat poudarjali, bi to gibanje, ki ni nič dru-

gega kakor svetlikanje sveče, ki se pred koncem zadnjič utrinja, ne moglo tudi začasno dobiti nikoder nobenih tal, če ne bi nastopalo pod krinko, da se bori za »demokracijo«. Prav te dni pa je baš ta ljudska fronta, ki ima oblast v Franciji, pokazala, kakšna je tista svoboda, kakor si jo ona predstavlja. Dočim še danes ni uvedena preiskava zoper tiste, ki so v Clichyju zanetili krvave izgrede, v katerih je bilo pet ljudi ubitih, več sto pa ranjenih, je morala francoska justica na pritisk Blumove vlade izreči obsodbo nad vodjo francoskih bojovnikov de la Rocquejem, češ da je obnovil razpuščeno nacionalno ligo, čeprav to ni res, ker je njegova tako zvana socialna stranka res nova tvorba s pozitivnim programom, ki zahteva temeljite socialne reforme v smislu korporativnega sistema. Naj kdo misli o tem programu, kar hoče, po osnovnih načelih, za katere je francoski narod svojčas prelil potoke krvi, ima de la Rocque popolnoma isto svobodo, da ustanovi socialno stranko, kakor jo imajo hlapeci ruskega boljševizma. Leon Blum izpočetka ni hotel pritisniti na justico, ki naj po zahtevi komunistične stranke začneja namesto clichyjskih izgredek preganjati nacionaliste, se je pa moral sedaj udati zahtevi in grožnjam nekega gospoda Heaffa, ki je v imenu pariških komunističnih organizacij pretekli petek kategorično zahteval represivne odredbe zoper njim neljubo nacionalno-socialno stranko. To je, kakor po pravici pravi nasprotnik fašizma, znani dr. Kerilis v »Echo de Paris« — »strahopetna kapitulacija, kateri bodo sledile še druge.« Sodišče svobodoljubne Francije je moralo odreči osnovno državljansko pravico de la Rocqueju zato, ker take svobode ne morejo trpeti komunistični teroristi, ki se sicer naivnim ljudem predstavljajo kot zagovorniki svobode in celo kot prijatelji katolicizma, ki naj jim ponudi svojo pomoč v »borbi za svobodo...!«

Seveda je vlada gospoda Bluma zelo slepa. Pravi, da se bori zoper fašizem, toda z represalijami zoper de la Rocqueja oziroma zoper nacionaliste, ki so se uprli komunističnemu terorizmu, resnični fašizem samo izziva in dela zanj najboljšo propagando, ki si jo je mogoče misliti. De la Rocquejev pokret, ki se mi seveda z njim ne identifikujemo, ampak zagovarjamo samo načelo državljanske svobode v smislu demokracije, ima danes svoje pristaše že v vsaki vasi in ima za seboj gotovo že dva milijona volivcev. Četudi bi francoski komunizem izzval revolucijo, za katero očitno stremi, bi utegnil doživeti samo to, kar doživlja nesrečna Španija. Otročja utopija je, če kdo misli, da more v Franciji zmagati to, kar se v Rusiji samo likvidira, in da bo Trockij žel zmago v Evropi potem, ko mu je Rusija obrnila hrbet. Toda v življenju je večkrat tako, da pridejo ljudje do pameti šele potem, ko to, kar bi mogli izlaska spoznati po naravni logiki in po neprestano v zgodovini ponavljajočih se dogodkih, pokaže svojo nepremagljivo silo v strašnih reakcijah, po katerih se šele začne novo življenje za ceno neizmernega trpljenja, neštetihih človeških življenj in celega kupa razvalin.«

(Masten tisk je naš — op. pis.)

Uvodnik z dne 11. t. m.:

Gotovo, Cerkev je v svoji učeniški službi storila svojo dolžnost. Toda, kaj pa verniki? Nauk katoliške Cerkve je takšen, da je vedno zmožen pridobivati duše. Toda mnoge odbija od Cerkve zadržanje tistih vernikov, ki »niso znali realizirati krščanske resnice,« kakor ugotavlja Maritain. Toda treba je, da družba, ki se smatra za krščansko, tudi s primernimi deli in ukrepi podpre to duhovno delo, ako naj ima kaj uspeha. Danes vidimo, da so razni mogočni pokreti, ki niso katoliški, že v marsičem temeljito revidirali svoje dosedanje gledanje na kapitalizem, ki ga takšnega, kakor se dandanes kaže, nič manjši kakor Werner Sombart (»Das ökonomische Zeit-

alter, Berlin 1936) imenuje hudičevu delo! Mislimo torej, da mora biti naš praktičen boj proti povzročitelju npravstvenega, socialnega in gospodarskega nerada, to je proti mamoničnemu kapitalizmu in njegovim izrastkom vsaj tako sistematičen, iskren in dosleden, kakor je proti njegovi ekstremni in zablodeli reakciji, to je proti marksističnemu komunizmu... Glavni vzrok raznim gospodarskim motnjam in gospodarski neurejenosti je slejkoprej v tem, da kapitalisti nočejo priznati osnovnega in prvotnega namena kapitala in gospodarstva. Njihov poglaviti cilj ni kriti potrebščine prebivalstva, ampak dosegati pod vsakimi pogoji, čim večji dobiček. Pravi red je docela prevrednoten. V kapitalizmu ima zasebna korist prednost pred splošno blaginjo, namesto da bi bilo obratno.

Ako se danes iz kaosa liberalno kapitalističnega gospodarstva kažejo obrisi novega gospodarskega reda na osnovi družabnih stanov, ne pomenja to drugega kakor povratek k resnični svobodi in odklon od lažne svobode, ki je vodila v samodrštvo. V resnici tudi samo gospodarstvo sili k »redu v svobodi«, ko svoboda poedinca ne bo več neomejena, ampak ji bodo postavljene pravične meje v stanovski družbi. V stanovskem redu bo gospodarska svoboda postavljena pod zakon družbe, bo torej družabno urejena. Red pa pomenja resnično svobodo.

(Masten tisk je naš — op. pis.)

Uvodnik z dne 14. t. m.:

»Velikonočna papeževa okrožnica »Divini Redemptoris«, ki se tudi v liberalnem in socialističnem svetovnem tisku zelo razmotriva, vnovič poudarja, ne da bi dopuščala katoličanom še kakšen dvom, da sta boljše vize in krščanstvo nepomirljivi nasprotji, da je torej za katolika mogoča samo izbira med enim in drugim, in da tudi praktično sodelovanje z boljše vize v kakršnikoli obliki in s kateregakoli že vidika ter namena ni dopustno. Ker pa je po znanem izreku človeška omejenost neomejena, človekove želje pa ne vidijo nobene pregrade in ne sledijo razumu, zato imamo danes tudi nekaj dobrih ljudi, ki deloma tudi iz neznanja, smatrajo kompromis z boljše vize v kakšen političen namen za mogoč in dopusten, zlasti ker danes komunistična propaganda sama vabi vse v svoj tabor, kar leze in gre. In ker ta propaganda označuje za svoj najbližji cilj obrambo demokracije pred novodobnim nacionalizmom, zato ne manjka kristjanov, ki menijo, da je za tak vzvišen cilj vredno storiti kakšno žrtve in se spustiti v kooperacijo s komunizmom, bodisi za osvoboditev človeštva ali pa za obrambo kakšnega naroda pred imperialistično-nacionalnim nasiljem.

(Masten tisk je naš — op. pis.)

Če vse to preberemo, potem smo Zborasi v Jugoslaviji lahko čisto brez skrbi, kajti potem vemo, da »samo vlade, ki padejo v roke slabotni, notranje izpodkopa in moralno popolnoma oslabiljeni buržuaziji lahko smatrajo kompromis z boljše vize v kakšen političen namen za mogoč.« »Da za katolika ni dopustno niti praktično sodelovanje z boljše vize v kakršnikoli obliki in s kateregakoli že vidika, pa čeprav v obrambo demokracije pred novodobnim nacionalizmom.« — »Da se iz kaosa liberalno kapitalističnega gospodarstva kažejo obrisi novega gospodarskega reda na osnovi družabnih stanov.« — »Da ta red ne pomenja nič drugega, kakor povratek k resnični svobodi, da je treba znati realizirati krščanske resnice s primernimi deli in ukrepi.« »Da imajo francoski bojovniki pozitiven program, ki zahteva temeljite socialne reforme v smislu stanovskega sistema ter da ima vodja teh bojovnikov de la Rocque popolnoma isto svobodo, da ustanovi socialno stranko, kakor jo imajo drugi.« »Da ne gre odreči osnovne državljanske pravice de la Rocqueju zato, ker take svobode ne morejo trpeti komunistični teroristi.« »Da treba uvesti preiskavo zoper tiste, ki so zanetili krvave izgrede v Clichyju.« »Da je Blumova vlada zelo slepa, ker pravi, da se bori zoper fašizem, v resnici pa samo izziva resnični fašizem in dela zanj najboljšo propagando z represalijami zoper bojovnike oziroma zoper nacionaliste, ki so se uprli komunističnemu terorizmu.«

Zborasi smo torej v Jugoslaviji lahko čisto brez skrbi, da bomo vedno uživali

popolno zaščito s strani oblasti, nikakor pa ne, da bi morali trpeti kakšno preganjanje ali vsaj zastraševanje (policijska in žandarmerijska zasliševanja), ker imamo vendar pozitiven program, ki zahteva temeljite socialne reforme v smislu stanovskega sistema. Tudi se od nas ne bo istočasno zahtevala izpolnitev zakonskih določil po zakonu o društvih, obenem pa, da bi se nas ne samo dosledno oviralo pri izpolnitvi teh določil, temveč da bi se izpolnitev teh določil celo smatrala naravnost za red in mir v državi nevarno početje.

Če pa bi se izjemoma res kaj takega pripetilo, potem imamo prijetno zavest, da nas bo »Slovenec«, posebno pa njegov g. Drin, ki ima srce za vse krivice na

Bruseljska godlja

Izgleda, da imajo kominternske opičje žleze za pomladitev starega »Naroda« drugačen učinek kakor pa se je pričakovalo. Namesto opičjih samčevih sil so se pojavile le opičje lastnosti sploh.

Predvsem velja to za tipično opičjo lastnost posnemanja. »Narod« kaže čudovito nadarjenost v posnemanju moskovske »Pravde«, beograjske »Politike« in raznega svetovnega židovskega časopisa.

Poleg tega se odlikuje v lastnosti hoje po dveh in štirih, plezanja in skakanja. »Narod« je v eni sapi za nacionalnost in internacionalnost, za internacionalno nacionalnost in nacionalno internacionalnost.

Potem pri njem vse bolj ginejo meje med instinktom in razumom.

Slednjič izgleda, da je »Narod« z opičjimi žlezami nasledil tudi srčkano opičjo pikantnost, da bolhe, ki jih zaredi v svojem lastnem kozuhščku, tudi sam — pohrusta.

Kakor znano, so se za volitve dne 11. t. m. v belgijskem glavnem mestu Bruslju združile pod vodstvom katoliškega konservativca Van Zeelanda vse stranke proti Degrellu, ki je za odpravo vseh strank, za uvedbo stanovske ureditve države in proti zlorabi vere v strankarske namene.

Ko je torej šlo za odpravo strankarskih korit, so v največji slogi nastopili skupno belgijski konservativci in klerikalci, liberalci in socialdemokrati-komunisti, — da obdržijo sistem korit!

Ata »Narod« pa so dne 10. t. m. servirali svojim lahkovernim bralcem in bralkam pri popoldanski beli kavi to-le: »Pri teh volitvah si bodo pomerili moči socialisti in Degrellovi katoliški fašisti. Kljub temu, da ima Degrelle vso podporo od duhovščine, pa v njegovi okolici pesimistično presojajo izid volitev.«

Takoj za tem člankom, ampak prav neposredno pod gornjim člankom, pa so zapisali ata »Narod« pod debelim in velikim naslovom: »Belgijski nadškof obsoja Degrelle« to-le:

Bruselj, 10. aprila. AA. (Havas): Nadškof msgr. van Rony je objavil v listih izjavo, v kateri obsoja reksistično gibanje, njegove cilje in njegove načine politične borbe, ki jih smatra za državo in cerkev nevarne. Ta dogodek bo brez dvoma velikega pomena glede na izid jutrišnjih volitev. Pri zadnjem glasovanju je bilo katoliških volilcev 78.000 od 340.000 volilcev. Vplivni krogi te stranke so svetovali svojim volilcem abstinenco pri nedeljskih volitvah, ker so očitali van Zeelandu njegovo sodelovanje s socialisti. Izjava nadškofa nalaga na ta način vsakemu lojalnemu katoličanu dolžnost glasovanja. Jasno je, da bi bila vsaka abstinenca obsojena.

»Narod« je torej svojo lastno bolho takoj ko jo je našel, tudi že pohrustal. Želim dober tek njemu ter njegovim bralcem in bralkam, ki imajo res dober želodec.

Toda, to še ni vse! Dne 20. t. m. so šli ata »Narod« pa so napisali o tem »katoliškem fašistu« tudi to-le:

Degrelle je par dni pred nedeljskimi volitvami priredil v veliki sportni dvorani v Bruslju svoj volilni shod, na katerem je ostro nastopil proti političnemu katolicizmu, proti političnemu klerikalizmu in proti vmešavanju duhovščine v politične borbe. Degrelle je v svojem govoru med drugim poudarjal: V pokrajini, kjer pripada vse prebivalstvo katoliški veri, ni mesta za posebne katoliške stranke. Katoliške politične stranke samo škodujejo cerkvi in veri. Ako se v

svetu, krepko podprl, da se nam ne odreče osnovna državljanska pravica. Verujemo, da bi se v takem slučaju gospod Drin takoj potrudil z nami v palačo na Bleiweisovi cesti, ali pa bi napisal pismo svojemu stanovskemu tovarišu v Beograd — in stvar bi bila takoj urejena.

Če se pa le motimo, potem je samo dvoje mogoče: Ali leze kje v bližini osel v levjo kožo, ali pa je g. Drin navadna čenča...

Vsekakor pa lahko v celoti pritrdimo »Slovencu«, da je v življenju večkrat tako, da pridejo ljudje do pameti šele potem, ko to, kar bi mogli izlahka spoznati po naravni logiki, pokaže svojo nepremagljivo silo v strašnih reakcijah...

kaki katoliški stranki zaplete njen član v kako grdo, zlasti korupcionistično atero, ne pade ta madež samo nanj, marveč tudi in še v večji meri na katoliško cerkev, zlasti ako je ta član poleg tega še duhovnik. Sploh bi se naj duhovnik ne mešal v stvari, ki ne spadajo naravnost v cerkev. Katoliški duhovnik se naj posveča samo svojemu vzvišenemu poklicu, to je, naj pase duše in vzgaja mladino. To je njegov delokrog. Vsaka druga akcija katoliškega duhovnika samo škoduje cerkvi, narodu pa ne prinaša nobenih ali pa zelo neznatne koristi. Takisto ni dobro, ako katolicizem podpira državna oblast s posebnimi zakoni in uredbami, torej nasilno. Tako se ustvarja »politični katolicizem«, ki postane tekom časa puhla formalnost brez vsebine, Brez vsebine pa ni krščanstva! — Tako je govoril Degrelle v sportni dvorani v Bruslju —

in tako so ata »Narod« šele prav pogoltnili tisto bolho z dne 10. t. m. Izgleda, da jim je sedaj kar nekako žal, da ni zmagal ta pred desetimi dnevi se prokleti »katoliški fašist«. Že zato jim je žal, ker je »Slovencu« prav, da ni zmagal. Če bi bilo pa »Slovencu« žal, da ni zmagal »fašist«, bi bilo pa »Narodu« spet prav, da ni zmagal. In narobe je seveda ista s »Slovencem«, pa naj gre že za Belgijo ali Španijo. To je pač »načelnost« strankarske politike. Ljudstvo, posebno pa purgarji pri belem kofetku pa imajo itak dober želodec.

Toda pri celi zadevi nas še bolj zani-ma neka druga stvar, ki je mnogo važnejša od »Narodovih« opičjih lastnosti.

Takoj po volitvah v Bruslju je izdala belgijska komunistična stranka proglaš, v katerem se zahvaljuje za podporo pri volitvah — nadškofu msgr. van Rosyju!! To je pa že zelo resna stvar, ki dá misliti! Kako se bo ta spravila v sklad z velikonočno papeževu okrožnico »Divini Redemptoris«, po kateri tudi praktično sodelovanje s komunizmom v kakršnikoli obliki in s kakršnegakoli vidika ter namena katolikom ni dopustno, nam bo najbrž objasnili »Slovenec« in njegov izvirnik »Osservatore Romano«, ki je tik pred bruseljskimi volitvami tudi jel na vse pretege hvaliti van Zeelanda, sedaj pa oba molčita o komunistični zahvali van Rosyju, ki je edini povzročil zmago van Zeelanda. Pisali smo že, da je vati-kanska diplomacija pač taka kot vsa diplomacija pri svojem rokodelstvu, pisali smo tudi, da bi Krist, če bi zopet prišel na svet, nemara zopet moral z bičem v tempelj in pisali smo tudi že nešteto-krat, da so vse internacionale nevarne nacionalnim državam. Pisali pa smo slednjič tudi že o tem, da je cerkev sama preslaba za borbo proti komunizmu prav radi tega, ker vlačijo vero v stranke in diplomacijo, kjer je edini bog — Maechi-avelli in interes!

Pa še nekaj je zelo zanimivo! Vlade Francije, Anglije in severo-ameriških Združenih držav so oficijalno tri dni pred volitvami zaprosile van Zeelanda, da stavi nič manj kot svoj predlog za rešitev sedanjih gospodarskih težav na svetu.

Kdor ve, koliko mednarodnih konferenc za rešitev gospodarske krize je že bilo, temu se mora res prav čudno zdeti, kje so vse te vlade naenkrat iznašle, da bo to krizo rešil ravno g. van Zeeland!

To ni nič drugega kot prosto volilno navijanje tako zvanih velikih zapadnih demokracij, prav izjemno navijanje, katero lahko pride le tedaj, če je tisti, za kogar se navija, v zelo težki situaciji!

Do teh volitev niso vlade inozemskih držav nikdar odkrito navijale za nekega kandidata. Sedaj pa so se vlade »velikih zapadnih demokracij« naravnost vmešale v notranje zadeve Belgije in so smatrale, da morajo pred bruseljskim prebivalstvom navijati za van Zeelanda, govoreč: Blagor vam, prebivalci Bruslja! Mi v vseh naših ogromnih državah nimamo svojega človeka, da reši gospodarsko krizo. Vi pa ste tako srečni, da ga imate v vaši sredi. Van Zeeland je to! Morali smo prositi njega, da prevzame to nalogo.

Svet se pač, kakor smo že nešteto-krat govorili, vse bolj deli na dva tabora (če je to komu prav ali ne), ne po jeziku niti po krvi, temveč po temeljnem gledanju na svet: na eni strani tisti, ki so za materijalistično pojmovanje sveta, na drugi tisti, ki so za njegovo duhovno pojmovanje. Na eni tisti, ki so za individualizem, za kapitalizem in tako zvano demokracijo, na drugi strani pa tisti, ki so za organsko pojmovanje življenja in združbe. In kakor kažejo dogodki v Belgiji, pri tej delitvi se ne bodo znašli na strani duhovnega pojmovanja sveta niti vsi duhovniki ne, kakor se niso niti v Nemčiji, niti v Španiji, pa se ne bodo niti v Jugoslaviji. Med obojenci radi komunizma so zastopani razni stanovi, tudi posvečenih ne manjka med njimi... Povsod je še razkristjanjenih katolikov, tudi v Jugoslaviji! Pa prav v vseh stanovih!! Bajka o tem, da bi pri nas kakšna stranka ali obleka jamčila za kakršenkoli čisto opredeljen svetovni nazor, spada že davno med staro šaro. Po pojmovanju sveta zbira svoje borbe edino Zbor za revolucijo duha ustvarjajočega navdušenja in — komunisti za revolucijo razdiralnega besa...

In prav vsakemu za sebe se bo treba kaj kmalu odločiti! —

Več socialnega čuta!

Pred nekako pol letom se je začela avla glavne pošte zapirati ob 18. uri, dočim je bila poprej za stranke odprta vedno do 19. ure. Priporočene pošiljke ste sprejemali dve uradnici hkrati pri dveh oknih.

Ne vemo, zakaj se je pozneje to opravilo. Sedaj opravlja po 18. uri to delo ena sama uradnica v mali ozki sobi, kjer se oddajajo brzjavljivi. Z uslužbenci iz vseh mogočih pisaren se natrpa ta soba tako, da morajo ljudje postajati celo na stopnjicah. Kadar vstopi nov nesrečnik s pošiljko, ki bi jo rad oddal, zapiha vsem v gnječi čakajočim prav neprijetno pod noge. Pa to še ni največja nesreča.

Ali je pomislil dotični gospod, ki je povzročil gornjo spremembo, na vse posledice? Po šestih uri morajo uradniki in uradnice oddajati priporočene pošiljke za svoje pisarne. Če hoče iti tak revež zvečer v gledališče ali celo v kino, mu radi nepotrebnega čakanja na pošti čisto ni mogoče iti k večerji in se preobleči. Radi tega mora čisto opustiti po pisarni potrebno razvedrilo. Mesto, da bi šel v Tivoli na sprehod, mora stati v gnječi v mali zatohli sobi!

Vprašamo se, kaj res ni nikogar, ki bi opazil ta škandalozni nedostatek? Kaj nima nihče toliko sočutja z ubogimi privatnimi nameščenci, da bi jim skušal olajšati njih itak težki položaj, ko bi se dalo to brez posebnih stroškov napraviti? Ali mora za to, da je ena uradnica od 18.—19. ure prosta, nešteto drugih trpeti in se odreči svojemu oddihu in odmoru?

Morda je pa štednja vzrok gorenji odredbi. Prihrani se po par žarnic vsak dan skozi eno uro. Ali pa pri tem nihče ne misli, da morajo to štednjo bridko občutiti ravno oni sloji našega prebivalstva, da se jim s tem zagreni njih službovanje, da se jim odvzame oddihu namenjen prosti čas? Dočim žrtvujejo drugi uradi, korporacije in tudi privatniki znatne vsote, da olajšajo službovanje nameščen-cem, bi hotela poštna uprava na njih stroške štediti.

Upamo, da merodajnim faktorjem to postopanje ni bilo niti znano in da bo ta opozoritev zadostovala, da se poslovanje na glavni pošti uredi v splošno zadovoljnost prizadetih strank.

Poravnajte naročnino!

Pavovo perje

(Rubrika za tuje posnemovalce našega programa)

Je videla žaba, kako se konj podkuje, pa je še ona dvignila nogo.

Gotovo ste že pozabili, tovariši, na to rubriko v našem listu, posvečeno tujim posnemovalcem našega programa. Moralismo jo opustiti, ker je teh posnemovalcev že toliko, tako raznovrstnih in v tako številnih točkah našega programa, da bi nam vzela sama ta rubrika pol vsake številke. Dobro pa je le, da jo od časa do časa spet vrinemo, da ljudstvo ne pozabi na srake, ki se kitijo s tujim perjem. Da je sraka sraka, tudi če izgleda pav, da je volk volk, čeprav tiči v ovčji koži in da je osel osel tudi če skuša vzbujati respekt v levji koži, to ljudstvo dobro ve. Vendar pa nima kdaj, da bi pri vseh svojih skrbeh za lastno kožo stalno pazilo na vse srake in osle, da se mu neopazno ne prelevijo v pave, ovice in leve. Da bi pa vsled nepažnje ljudstvo napačno ne sodilo, bo torej vendar potrebno, da od časa do časa le pokažemo s prstom vsaj na največje srake, volke in osle, da bi jih pomotoma nihče ne smatral za tisto, kar niso, čeprav bi se jim zelo hotelo, da bi bili...

Kdo vse se še danes vrti pri nas okrog stanovskega zastopstva, je že znano. Če pogledamo ustroj kmečke zbornice, ki se nam obeta, tudi že vemo, kakšno skrupulo bi bilo stanovsko zastopstvo, ki bi nam ga blagovolile dati — Kmečka zbornica niti ne bo rabila kompromisa, kakor ga je rabila zbornica za JNS + JRZ = TOI, ampak bo kar ena stran-ka že tudi kmečka zbornica.

Se bolj pa ga pihne načrtno gospodarstvo. V dravski banovini je danes ni več stranke, ki ne bi bila za načrtno gospodarstvo! Zadnja »velika« stranka je te dni pripadala s to najnovejšo senzaci-jo na dan. Seveda jo garnira s sedaj moderno »demokracijo«, da menda vendar ne bomo v dvomih, kakšno načrtno gospodarstvo ima v mislih. Mi to vemo tudi brez tega že po salomonski rešitvi prašanja razdolitve (in sicer enega samega stanu), s katero so postale naše zadruge kar čez noč »likvidne«, kmet, nič manj pa seveda vsi ostali stanovi, v odplačevanju in novega kredita »zmožni«.

Najlepše pri celi stvari pa je to, da se najdejo od časa do časa nergači, ki pravijo: Na, pa imaš! Ali vidiš, koliko je vreden ta vaš program, saj zahteva n. pr. stanovsko zastopstvo ali načrtno gospodarstvo tudi gospod x ali y prav tako kot vi.

Ne prav tako, dragi plesnivi purgarji, temveč čisto drugače, kajti sicer bi bile

srake, volki in osli isto kot pavi, ovce in levi. Če reče koza »miav« in mačka »me-keke«, pomeni da je to cirkus, kjer se slepi svet, ker koza lahko samo meketa, mačka mijavka, strankar pa samo lahko predstavlja zastopstvo in načrt za svoj žep. Če govori drugače, pač slepi svet. Narod naš dokazuje hrani že 19 let, da je tako. Ni seveda izključeno, da se v svetlih trenutkih tudi strankarju ali kaki mednarodni tolpi mimogrede zabliska, da bi to oboje res bilo dobro za ljudstvo, toda to je le za trenotek, takoj nato pa že spet misli na tisto, kar je dobro — zanj. In pri tistem ostane! Za to jamči naša politična zgodovina, ki se je odigravala ne samo v polpreteklosti, temveč tudi v preteklosti pod taktirko istih oseb kot sedanost. Da pa se naša bodočnost ne bo odigravala pod isto taktirko kljub vsem golšanju predpotopnih dirigentov v novih notah, zato jamči Zbor!

Sredstvo ali cilj?

Mariborska »Neodvisnost« (neodvisnost pod ušesci) se je pod vplivom nedavnih vunbaciteljskih dogodkov v Zagrebu (»Neodvisnost« že v katerih) in radi strašnega navala naročnikov (kje pa je ostala rdeča pomoč?) prav simbolično zgrbančila na svojo polovično velikost. Poleg tega pa je še rep potegnula med noge.

Pred mesecem je na vse strani razglasila, da ji je demokracija le sredstvo za doseg cilja, ne pa sam cilj.

Ko smo ji potem radi tega stali na rep, ga je dne 17. t. m. potegnula med noge, pa cvili: »Nismo za demokracijo (če bi bila odkrita, bi kar tu nehala) samo v sedanjih razmerah, smo za demokracijo vedno in povsod (tudi v Sovjetiji?) in tudi takrat, ko bomo sami odločevali (uši kašljajo, pa nimajo kaj pljuniti)!«

Prav tako je govoril tudi Trocki iste noči, ko so njegove tolpe že korakale v dumo, kjer je demokratska vlada Kerenskijeva glasovala o jokavih resolucijah o demokraciji v nevarnosti. Potem pa se je spomnil talmuda, ki pravi: »Ogoljufati akuma (nežida) je dovoljeno (cošen hamšpat 227)«, pa je podelil ruskemu kmetu in delavcu — suženjstvo.

Nadaljevanje članka »Telesna vzgoja naroda in Zbor« je moralo vsled preoblike trenutno aktualnega gradiva zopet počakati za prihodnjo številko.

Kaj pravi Perkonig?

V Avstriji izdajajo za mladino ilustriran mesečnik: Jung-Oesterreich (Mlada Avstrija). Druga številka (oktobrska) letnika 1936/37 je posvečena Koroški. V tej številki se nahaja spis ponemčenega slovenskega Rožana Friderika Perkonig-a (pravilno: Perkovnika) pod naslovom: Kenn' ihr dies Land (Ali poznate to deželo)? Perkovnik govori o Koroški, o prebivalstvu, o gorah in jezerih, gradovih, vaseh in mestih, o stari zgodovini in ob koncu spisa o boju za Koroško po svetovni vojni. Perkovnik, nemški pesnik in profesor v Celovcu, pravi:

Korošci pa ne znajo biti le veseli, marveč se znajo, če je treba, tudi bojevat. To so dokazali v težkem času. Tedaj se je pokazalo, kaj se pravi, imeti lepo domovino in jo ljubiti. Ko je bila velika svetovna vojna koncem oktobra 1918 pri kraju, za Koroško še ni bilo miru. Jugoslovani so vpadli v deželo in so jo hoteli osvojiti za svojo novostvo-rjeno državo. Tedaj so se dvignili Korošci v divjem viharju in so se bojevali z orožjem do junija 1919 za svojo svobodo. Prelili so v tem bridkem času mnogo krvi za svojo domovino, bila je njihova sveta ljudska vojna, kakor so jo bili Tirolci l. 1899. pod Andrejem Hoferjem proti vojakom cesarja Napoleona. Ne le možje, tudi dečki, starčki in žene so se je udeležili.

Opomba: To je pa vendarle malo preveč istovetiti boj za Koroško po svetovni vojni z bojem Tirolcev l. 1809. Jugoslovani so zahtevali zase Slovensko Koroško po vsej pravici kot lastniki te zemlje, ne kot roparji, za kakršne jih Nemci pogosto slikajo! Če bi bili Jugoslovani udrli n. pr. na Tirolsko ali na Solnograško ali v kako drugo nemško deželo, to bi bilo kaj drugega. A oni so hoteli osvoboditi Slovensko Koroško izpod tujskega jarma! Njihov boj za Koroško je bil pravičen! Slovenski Korotan je stara slovanska zemlja. Kdo je imel do te zemlje več pravice: Slovani ali koroški nemški imperializem? — Slovani so torej branili samo svojo posest, podobno kakor Tirolci leta 1809. svojo tirolsko zemljo.

Perkovnik pravi dalje: In gospodje v Parizu, ki so tedaj na novo razdeljevali svet, so čuli hrušč orožja in upor iz male hrabre dežele. Koroška je smela odločiti z ljudskim glasovanjem, če naj spada sporni del njenega ozemlja k Jugoslaviji ali k Avstriji. Četudi je dežela skoro dve leti trpela pod tujo silo, četudi se je glasovanje vršilo v senci jugoslovanskih bajonetov — kajti dežela je bila do končne zmage zasedena (katera dežela? zasedeno je bilo ob času plebi-scita po Jugoslovanih samo l. glasovalno

ozemlje, a so smeli nasprotniki v tem ozemlju cele mesece pred plebiscitom popolnoma svobodno agitirati, ne da bi jih »jugoslovanski bajoneti« v tem kaj ovirali ali tudi samo smeli ovirati! — je postalo to glasovanje vendarle veličastna zmaga zvestobe domovini.

Opomba: Boljše in pravilnejše bi bilo takole reči: Četudi je dežela ječala več kot tisoč let pod tujim jarmom; četudi je ponemčevalna šola nad 50 let pred plebiscitom vršila svoje nemoralno ponemčevalno delo, je bilo vendarle oddanih 10. oktobra 1920 za Jugoslavijo nad 15.000 glasov! Zmagala pa ni zvestoba do domovine, kajti teh 15.000 glasov je bilo oddanih v zvestobi do koroške slovenske domovine, da bi bila ta ista rešena izpod tujskega jarma, — zmagalo je tako dolgo gojeno in negovano narodno izdajstvo! Janičarstvo je zmagalo nad pravo in resnično zvestobo do domovine!

Perkovnik konča: 10. oktobra 1920 se morajo spominjati vsi, ki govorijo v nemškem jeziku. To je dan zahvale zvestobi združene s prisego: Domovina, moje življenje zate! — Mi bi pa rekli: 10. oktober 1920 je za Slovence sploh: črni dan, Vidov dan! Korotanec.

Izšla je iz tiska lična brošura z celotnim našim programom. Stane Din 2.—. Dobi se v ekonomatu Zbora, Ljubljana, Novi trg 4-II.

Organizacije in poverjivosti naj javijo, koliko izvodov žele, da se jim pošlje po povzetju. Posamezniki naj pošljejo za izvod Din 2.50 v znakah, pa dobe brošuro kot tiskovino po pošti.

Pa mi ga pihnemo...

Zastopnik svetovnega »miru« ljudski komisar za zunanje zadeve sovjetije g. Litvinov se bo (po najnovejših vesteh) udeležil v srednjeveškem aristokratskem kostumu in z večjim spremstvom prima proleatarcev, kronanja angleškega kralja.

Toaletto si je naročil pri enem prvih londonskih krojačev, kajti prevelika prt-ljaga je na daljšem potovanju neprijetnost. Ne vemo še točno, ali bo angleškega kralja pozdravil z dvignjeno pestjo ali s pristnim aristokratskim poklonom. Ali bo na hrani in stanovanju v delavskem domu ali pa v kakem hotelu, še tudi ne vemo. Upamo, da bo »Delavska politika« javnost podrobneje informirala. Vemo le to, da se bo ob tej priliki dokumentirala »skupnost« plave in »plebejske« krvi. Saj še pregovor pravi, da »gliha vkup štriha«. Menda, da po slavnostih ne bo nobenega glava bolela. Malo »spremembe zraka« pa tudi ne škoduje diplomatom...

»Evolucija« sovjetske oblasti

V zadnjem času je na svetu mnogo ljudi, ki s kakšnim zahrbtnim namenom ali pa tudi čisto dobrohotno in resno govorijo o evoluciji in spreobrnitvi sovjetske oblasti k nacionalizmu in demokraciji. Ti slednji mogoče pač zato tako govorijo, ker bi si tako želeli iz čisto človeških in slovanskih pobud, človek namreč rad vidi tisto, kar si želi, da bi videl.

Mi smo že pisali o tem, da so sovjetski oblastniki vsled razvoja razmer, ki so jih nehoti ustvarili sami, prisiljeni, da se oprijemlje sedaj kot zadnje biljke za rešitev svoje lastne kože nacionalizma, govorov o ruski domovini proslav Puškina, izdaj del Dostojevskega itd.

Danes pa prinašamo našim čitateljem izvod iz knjige Rusa Ivana Lukjanoviča Soloneviča, ki je po 17 letnem prebivanju v »komunističnem raj« z velikimi težavami zbežal iz njega in izdal v bratski Bolgariji v ruščini pisano knjigo: »Rusija v koncentracijskem taborišču.«

Najprej nekaj besed o Soloneviču samem, da ne bo kdorkoli videl v njem bogatega plemiča in buržuja, ki se s svojo knjigo maščuje sovjetom. S 15. leti starosti se je v carski Rusiji že začel preživljati sam. Maturiral je kot izredni dijak, ki ni imel denarja, da bi bil stalno v mestu, kjer je bila srednja šola. Tudi na vseučilišču se je preživljal sam. Revolucija mu ni vzela nikakega kapitala, niti premičnega niti nepremičnega, ker ni nikakega imel. V sovjetski Rusiji mu osebno niti ni šlo najhujše. S sovjetskega gledišča je prišel celo v koncentracij-

sko taborišče čisto pravilno — skušal je namreč zbežati v inozemstvo. Pol leta po njegovem poskusu je že izšel tudi zakon z dne 7. VI. 1934. leta, po katerem se uvaja smrtna kazen za poskus bega iz »sovjetskega raja«...

Sedaj pa čujmo Soloneviča, kaj piše o tem »socialističnem raj«:

Proces, ki se razvija sedaj v Rusiji, je izredno kompliciran in poln nasprotstev. Oblast je ustvarila aparat tako močnega nasilja, da ga zgodovina še ni videla. Temu nasilju stoji nasproti skoro prav tako močno zoperstavljanje. Spoprijeli sta se dve mogočni sili med seboj v borbi, kateri ni primera v njenih napori in tragiki. Oblasti pohaja sapa od nalog, ki jih ne zmore, podložnikom pa od tlačenja, ki jih prav tako ne zmorejo.

Oblast si postavlja za svoj cilj svetovno revolucijo, prebivalstvo pa noče biti v službi svetovne revolucije in ji noče posvečati svojega blagostanja in življenja. Oblast je močnejša od ljudi, toda ljudi je več. Vododelnica med oblastjo in ljudstvom je tako rezko postavljena, kakor je to navadno le v dobah inozemskega zavojevanja. Borba zavzema oblike srednjeveške krutosti.

Prva petletka je izkoristila instinkt ustvarjanja in dovedla prebivalstvo do gladi, kakršnega celo v zgodovini »socialističnega raja« prej ni bilo. Sedaj poskuša oblast izkoristiti nacionalni instinkt, da bi si zavarovala v trenotku vojne vsaj svoje zaledje. Človek, ki bi v Rusiji resno govoril o evoluciji oblasti, bi bil predmet splošnega zasmehovanja. Prebivalstvo čaka na vojno samo radi — upora. Niti govora ne more biti,

da bi ljudske množice branile »socialistično domovino«. Nasprotno! S komurkoli bi se vodila vojna in kakršnekoli zle posledice vojne bi grozile — vsi bajoneti in vse, kolikorkoli bi se jih sploh lahko zarilo v hrbet rdeči armadi, se bodo neizogibno vanj zarile!

To ve vsak kmet prav tako dobro, kakor to ve vsak komunist. Vsak kmet ve, da bo že pri prvih strelah v vojni predvsem zaklal najbližjega predsednika, selsovjeta (vaseškega sovjeta), predsednika kolhoza (kolektivnega gospodarstva) itd., ti slednji pa so si čisto na jasnem, da bodo že prve dni vojne zaklani kot volji. Za prebivalstvo je danes ubi bene — ibi patria — (kjer mi je dobro — tam sem doma), prepričano pa je, da mu slabše, kakor v sovjetski domovini, itak nikjer ne more biti...

Upoštevajoč to dejstvo boljše vizez pri vseh svojih vojnih načrtih računa z upori pri sebi in pri nasprotniku.

Kakor je izjavil eden izmed glavnih (glavno komandujuščih), vprašanje se postavlja, kje bodo prej izbruhnili upori v masah — pri nas ali pri nasprotniku. Izbruhnili bodo prej v zaledju tiste strani, ki se bo umikala. Zato moramo prodirati in zato bomo prodirali.

Kam bi privedlo to prodiranje, ne vem. Mogoče, da bi v rezultatu tega prodiranja postalo takorekoč aktualno vprašanje svetovne revolucije. Toda, potem že ne bi razni Blumi in Bernardi Shawi premišljevali o svojih neumnostih v saloni, temveč na Solovkah in BBK-ah, kakor to dela že mnogo, mnogo ljudi, ki so verjeli v evolucijo oblasti v Rusiji sami. — (Solovski so Solovecki otoki z

koncentracijskimi taborišči. BBK, t. j. Bjelomorsko-Baltijski Kombinacijo, je koncentracijsko taborišče, ki se razprostira od Petrozavodska do Murmanska. Ima 9 oddelkov, v vsakem od teh je približno po 25 taborišč s 500—25.000 prebivalci. Junija 1934 je imelo BBK 286.000 internirancev. Vseh interniranih je v Rusiji okrog 5 milijonov. Poleg teh so še specialni priseljenci, katerih je bilo tedaj tam 28.000, večinoma kmetov iz Voroneške gubernije. Potem so še administrativni izgnanci in slednjič »prostovoljni« preseljenci. Če računamo še vse zaprte in poluzaprte po ječah, potem lahko mirne duše trdimo, da je vsaj ena desetina vsega odraslega moškega prebivalstva ali v taboriščih ali pa okrog njih. Z vsemi temi ljudmi — suznji se delajo potem znamenita sovjetska gigantska dela, dokler in v kolikor ljudje pri tem ne počepajo od gladi, mraza in bolezni. Magnitostroj je stal 22 tisoč mrtvih, Bjelomorsko-Baltijski prekop pa preko 100.000 mrtvih. Najbrž niti egiptovske piramide niso zahtevale toliko mrtvih suznjev. V taboriščih je najmanj inteligence ter največ kmetov in delavcev.)

I jaz i delavec i kmet smo si popolnoma na jasnem, da nikakor nismo država mi, temveč da je država — svetovna revolucija. Vsak nam ukraden rubelj, delavni dan, snop žita gre v ta prepad svetovne revolucije brez dna, za kitajsko rdečo armado, za angleško stavko, za nemške komuniste, za krmljenje kominternske drhali. Za vojno industrijo petletke gre, ki je usmerjena na vojno za svetovno revolucijo. Za okrepitev divje

I. M.: Še nekaj o socialnem zavarovanju

Delavstvo noče pomilovanja, noče usmiljenih src. Delavstvo hoče življenjsko osiguranje, hoče socialnih zakonov, hoče človeških pravic.

V sedmi številki »Zbora« smo navedli samo nekaj pomislekov in dejstev o pomanjkljivosti zavarovanja delavcev za slučaj onemoglosti starosti in smrti. Tudi v tem spisu ne bomo do podrobnosti razlagali, kako si zamišlja »Zbor« rešitev socialnega vprašanja; prvič, ker je preobširno in drugič ker ni današnja človeška družba ne etično in ne moralno zrela, da bi nas prav razumela. Vsako zavarovanje je možno na dva načina. Zavarujemo se lahko tako, da dobimo za to, kar utrpimo ali izgubimo nadomestilo, ali pa tako, da odstranimo možnost zgube ali utrpljenja. Pri imenovanem zavarovanju pa oboje pogrešamo.

Ako delavec-rednik umrje, ni njegovim svojcem niti zdaleka osigurano življenje. Isto je za slučaj onemoglosti ali starosti. Delavčeve zgodnje smrti je pa v pretežni večini kriva beda in v mnogih slučajih tudi slabe zdravstvene razmere pri delu in pomanjkljive varnostne naprave v obratih. Zato smo mnenja, da bi poleg imenovanega zakona morali iziti paralelno še drugi strogi zakoni, kateri bi omejevali krog zavarovanja potrebnih. Torej taki zakoni, kateri bi onemogočili ali vsaj omejevali brezobzirno izkoriščanje delovnih moči.

Kakor se strogo kaznuje požigalca, kateri s požigom škoduje lastniku objekta in s tem tudi zavarovalnicam proti požaru, istotako bi moral biti kaznodan izkoriščevalec delavstva, kateri bi z brezobzirnim izkoriščanjem delovnih moči ali celo življenj škodoval socialnemu zavarovanju. Na ta način bi se zmanjšali izdatki in povečali dohodki, kar bi oboje dobro vplivalo na namen zavarovanja tako, da bi se lahko starostna meja znižala in renta dejanskim potrebam primerno povišala. To vse pa še nikakor ne zadostuje in so človeški družbi potrebne še vse druge socialne reforme, katere si zamišlja »Zbor«.

Po zaslugi laži liberalne demokracije imamo kapitalistični družabni red. Z drugimi besedami: egoistični materializem. Ta je pa prevrnil sploh vse življenje na glavo. Podjarmil si ni samo delovno moč moža, temveč je zaslužil tudi ženo. S tem je pa odvzel otroku mater, družini gospodinjo in možu ženo. Proti vsem tem pa do danes še ni bilo govora o kakem zavarovanju. Ravno v tem poglavju pa tiči največ socialne bede.

Zato smo Zboraši mnenja, da se mora

človeška družba zavarovati v prvi vrsti proti vzrokih, radi katerih je sploh potrebno socialno zavarovanje. Ako se ne bo vse bitje in žitje družbe preusmerilo v popolnoma novo smer, kakor jo predvideva »Zbor«, je vsako kakoršnokoli zavarovanje brezpredmetno, kajti le v pra-

Izbruhkiti grozi svetovni — mir

Bivšemu šefu angleške delavske stranke Lansburyju se je zdelo preneumno angloško oboroževanje, pa se je podal k Hitlerju, da se osebno prepriča, ali le-ta res nikakor noče odstopiti od vojne. Tam pa je zvedel, da je Hitler pripravljen, da se vsede za mizo z vsemi državami sveta, da se pogovore o pravični razdelitvi sirovin, t. j. da je Nemčija pripravljena, da sodeluje na svetovni gospodarski konferenci, ki naj bi se sklicala po posredovanju Lansburyja ter na pobudo šefa kakšne velesile.

Vse mednarodne židovske borzizance in špekulante je jela takoj stresati mrzlica. S strahom in skrbjo jih je napolnila že sama misel, da bi lahko izbruhnil resnični svetovni — mir. Kajti špekulacija s sirovinami, živili in kovinami sijajno cvete, na oboroževalni konjunkturi se da krasno zaslužiti.

Takoj, ko se je izvedelo v svetu za Hitlerjevo izjavo, je nastala na praški borzi nezasišana baisse. V enem dnevu so izgubili gospodje borzizanci dve milijardi na tečajnih razlikah. Blagovni in efektni trg je nemiren. Špekulanti v paničnem begu zapuščajo svoje pozicije.

Grozi prodor — razuma!

vi človečanski miselnosti in čutu so odovornosti napram vsem in vsakemu je spas človeštva.

Zavarovanja so več ali manj potrebni vsi stanovi in sloji, a zavarovali proti vsem težavam in neprilikom se bodo lahko le v vzajemni medsebojni sopomoči, a to le ko bodo sproščeni vseh nazorov in navad, s katerimi so okuženi po nazorih liberalne demokracije.

Tako pišemo ne mi »fašisti«, temveč

Prager Tagblatt z dne 21. t. m. Mi samo dostavljamo, da je sedaj najbolj zanimivo gledati po svetu, komu vse ni všeč, da bi prišlo do »izbruha« splošnega — miru. Treba samo opazovati jugoslovansko dnevno časopisje, potem pa inozemsko. In kaj vidimo? Tisti, ki se najbolj široko-ustitijo o miru, so najbolj nejevoljni. Čim bolj so »levi«, tembolj so nezadovoljni. Za nas, ki vemo, da stoji za »levičarstvom« — žid, ni to nič čudnega. Pišemo, da bi tudi zaslepljeni obrnili pažnjo na ta zanimiv pojav in iz tega izvedli edino logične zaključke. S svojo nejevoljo seveda prednjači francoska ljudska fronta. Naše papige in vse ostale ljudske fronte pa capljajo za njo...

Sedaj odprite oči, ljudje in sodite!

Maribor mesto.

Ustanovni občni zbor organizacije JLG Zbor Maribor-mesto, ki naj bi bil dne 11. t. m., je že drugič prepovedan z motivacijo, da bi bil nevaren za red in mir v državi. Proti temu odloku smo se pritožili na bansko upravo in pričakujemo — ugodne rešitve...

Vsi na tabor Zbora v Smederevo

Tovariši, začnite že sedaj štediti za pot na manifestacijski tabor Zbora.

ki bo na Binkošti dne 16. maja 1937. v Smederevu, rojstnem krajunašega vodje, tovariša Ljotića.

Vsak borec naj napravi trden sklep, da se kljub svoji revščini osebno udeleži našega tabora v Smederevu, pa če bi tudi preklje padale z neba...

Podrobna navodila dobite drugi teden.

Kaj piše žid o židih

V ideji države je neka pozicija, hipostazija interindividualnih smotrov, sklep, da se po svobodnem preudarku podrediš pravemu redu, ki si si ga sam podal in čigar simbol (in nič drugega) je državni poglavar. Zategadelj je nasprotje državi anarhija, s katero je komunizem še danes v sorodu, ker ne razume države, čeprav je večji del drugih prvin v socialističnem gibanju dokaj drugačen.

Zionizem hoče zbrati žide, ki so si deloma — kakor opozarja H. S. Chamberlain — že zdavnaj pred razrušenjem jeruzalemskega templja izbrali diasporo za svoje naravno življenje, življenje, ki se širi po vsej zemlji in nikjer ne počene kareni individualnosti; zionizem hoče nekaj nežidovskega. Če bi hoteli židje dozoreti za zionizem, bi morali preboleti svoje židovstvo.

V Kristjanu se borita ponos in ponižnost, v židu pa ošabnost in klečeplastvo; v prvem samozavest in skesanost, v drugem pa prevzetnost in pohlepnost. Ker žid nikakor ni ponižen, tudi ne more razumeti ideje milosti. Bog v človeku je človeška duša; absolutni žid pa nima duše.

Stara zaveza torej nikakor ne more poznati vere v nesmrtnost. Kako naj tisti, ki nima duše, teži po nesmrtnosti?

Zakaj pa se pravoverni Jehovin hlapec tako naglo in tako zlahka spremeni v materialista in »svobodomiselnca«? Zakaj je Lessingova beseda »prosvitljenič« kakor skovana za židovstvo, čeprav ji je ugovarjal Dühring, ki pač ni bil brez pravega razloga antisemit? Tu se je

umaknila sužnost svojemu drugemu polu — nesramnosti: obe sta samo različni obliki istega hotenja v istem človeku. Objestnost do stvari, ki jih ne občutiš kot simbol nečesa globljega ali jih niti ne slutiš, dejstvo, da nimaš »verecundia« niti do naravnega dogajanja, vodi do židovske materialistične oblike znanosti, ki se je dandanes žal dokopala do oblasti in postala nestrpna do vsake filozofije. Če vidimo — kakor je potrebno in edino prav — v židovstvu idejo, ki je je lahko bolj ali manj deležen tudi Ariječ, potem se ne bo dalo veliko ugovarjati, če pravimo namestu »zgodovina materializma« raje »bistvo židovstva«. Ali naj naposled ponovim, kaj je židovska religija: da ni nauk o smislu in smotru življenja, marveč da je zgodovinsko izročilo, ki ga lahko strnemo v prehodu skozi Rdeče morje in da je njegov višek v tem, da se bežeči strahopeac zahvaljuje mogočnemu rešitelju? Saj bi bilo tudi sicer jasno: žid je irreligijski človek in kar najmanj veren. V svoji veri si ne ustvarja odnosa med seboj in med svetom, kar je bistveno v vsaki religiji. Vsa vera je heroična: žid pa ne pozna ne poguma, ne strahu kot čustva ogrožene vere: žid ni niti sončen, niti demoničen.

V današnji dobi je žid na najvišji višini, ki jo je kdaj dosegel izza Herodovih dni. Židovski je duh modernosti, s katerim ga motre.

(Nadaljevanje sledi.)

Senzacija!

»Delavska Politika« z dne 17. t. m. nima oglasa — Ba'el!

† tov. Tomec Hrvoje

Na Bledu je dne 18. t. m. preminil tov. Tomec Hrvoje, borec izza najmlajših let, odlični in neustrašni saboter v avstrijskih vojnih časih, koroški prostovoljec, dolgoletni župan in starosta blejskega sokola, markantna neizprosno odkrita in dosledna nacionalna osebnost. Življenje ga ni moglo upogniti, zato ga je zlomilo. Veličasten sprevod, kateremu na čelu je stopal blejski in radovljski »Zbor« z lepim vencem v narodnih barvah, se je vil dne 20. t. m. na blejsko pokopališče. In še tam se Hrvoja, kateremu je šlo po značaju že v življenju najodličnejše mesto, ni položilo k počitku, med »propisne« odličnike: sprevod je šel skozi in mimo »nobel« pokopališča, po stopnjah navzdol v posebni skromni stranski oddelek, katerega nekdo, ki upije, da so pred njim vsi enaki, odkazuje tistim, katerim bi se smelo odkrepati enakost samo zato, ker jim gre veliko odličnejše mesto. Po obredu je govoril prota Bogomirov iz Ljubljane, toplo, mehko, govor poln iskrene ljubezni, katero je učil Kristus: o odpuščanju, kot krščanski dolžnosti ljudi, o odpuščanju cerkve, ki ljubi svoje otroke tudi, kadar omagujejo, in o brezmejni dobroti Boga; govoril je tako, da so se preprosti naši ljudje, ki v tem oziru niso razvajeni, ker dan danes redko slišijo od mero-dajnih o ljubezni in prizanesljivosti, spogledali: »To je kristijanstvo!« Za njim je govoril iskrene besede brata in prijatelja starosta blejskega sokola dr. Degleria in nato tov. dr. Triller. Iz govora slednjega povzamemo:

»Hervoj! Prijatelj! Brat! Tovariš!

Zarosile so se oči, vsa globoka žalost je šinila v nas, tem globokejša, čim dalj smo Te poznali. Redke so bile zvezde, ki so nam sijale, če so se od časa do časa za trenutek malo raztrgali oblaki v temni viharni noči medvojnega avstrijskega robstva, pred zarjo osvoboditve in med zvezdami neomajne, neustrašne, osebno korist in smrt prezirajočimi zvezdami, ki so dajale novega poguma, nove moči, si bil ena najsvetlejših Ti. In ko je začel v temi ljubljanske noči rdeč žar velikega avstrijskega vojnega magazina, postalo nam je toplo pri srcu, pogledali smo se in zašepetali: »To je bil Herman, Herman dela.« Malo jih je to vedelo, in malo jih je to slišalo od Tebe. Upil, — kaj še, govoril nisi o svoji slavi in svojih zaslugah. V vrišču zmage Tvoje svete ideje, katero si je ob zmagi lastil marsikdo, katerega v oni noči nismo nikjer videli, — nisi tožil, ko si idozivljaval usodo onih, katerim je ideal, katerim je brez-pogojno odkrita beseda, katerim je boj in žrtev za ideje vse. Bil si junak v boju in junak v trpljenju, šel si neomajno pogosto s stisnjeno v ogorčenju pestjo-trnjevo življenjsko pot nesebičnega, idealnega jugoslovanskega nacionalnega borca: na tej poti si omagal, — padel. Odšel si od nas; ne bo Te med nami na oni veliki dan triumfa, velike, močne, prerone Jugoslavije.

Kristal Tvoje čistega nacionalnega značaja pa naj sveti naši mladini, — Tvojim in našim sinovom v vzpodbudo, pa tudi v poduk. Če hočemo zmagati, junaku ne smemo dati le posmrtno slavo, temveč z vsa dušo vso oporo v življenju, da se ne čuti nikdar osamljenega, in da tak čut osamljenosti ne povzroči, da na junaški poti omaga. Prijatelj, tovariš, Hervoj, v slovo: zboraški Zdravo! — Tovarišu Hrvoju slava!

Globoke osnove družbe so moralnega značaja. Tudi država ni samo organizirana sila, temveč etična skupnost, kjer je sila postavljena v službo naroda.

Dogaja se, da temu včasih ni tako, kot se dogaja, da oko ne vidi, uho ne sliši — vendar to ni pravilo. Pravilo je, da v državi sila služi pravici. Kjer ni tako, dolgo tako ne more ostati — mora priti do spremembe »da druga nastane sudija...«

D. V. Ljotić.

Brez borbe ni zmage!